

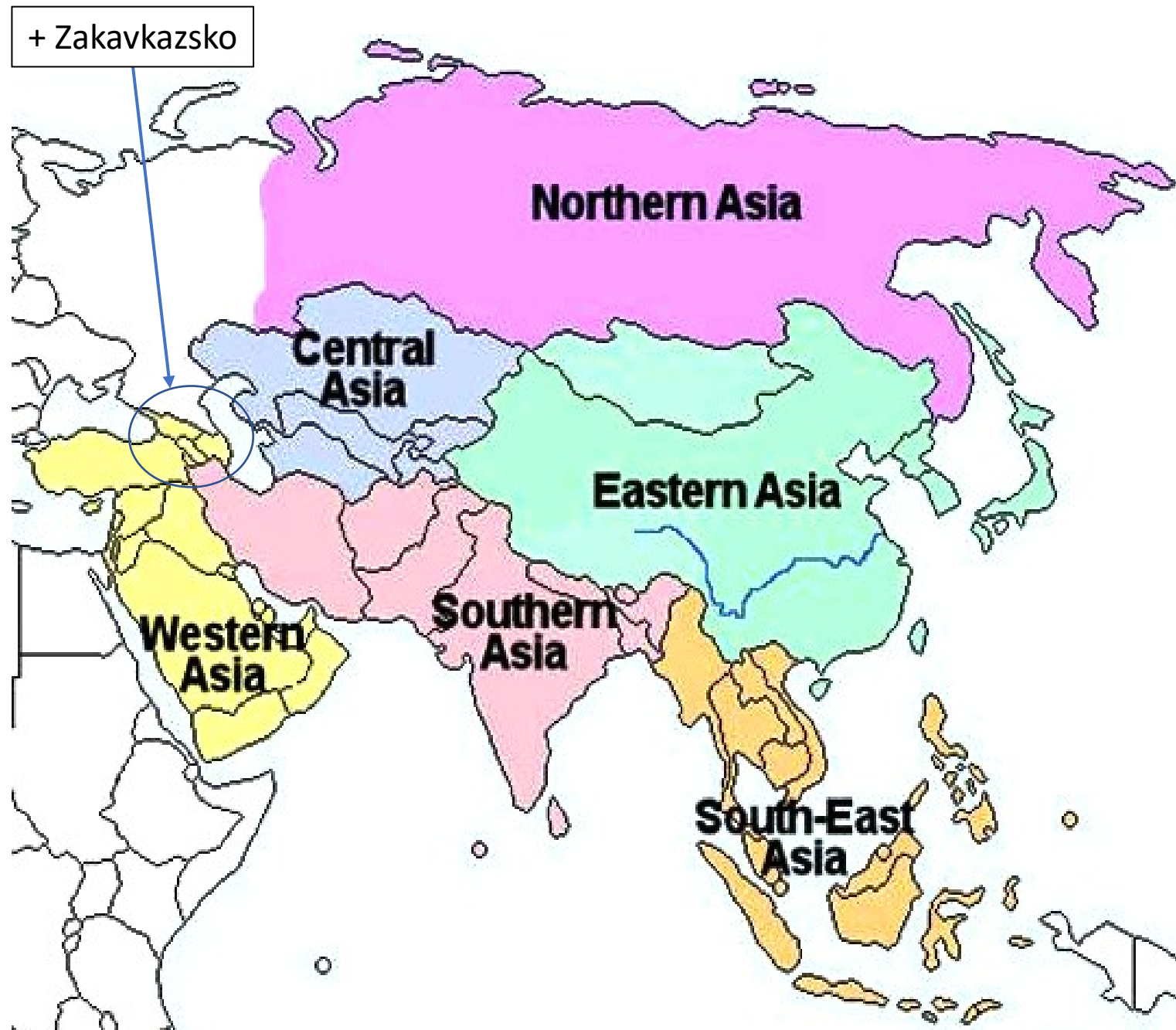
ASIE - regiony

Charakteristika
Povrch
Obyvatelstvo
Náboženství

Regiony Asie

Geografické rozdělení

1. Severní Asie
(Rusko – Sibiř)
2. Střední Asie
(Kazachstán a okolí)
3. Západní Asie -
Blízký Východ
(Arabský pol.)
4. Jižní Asie
(Indie a Pákistán)
5. Východní Asie -
Dálný Východ (Čína)
6. Jihovýchodní Asie
(Thajsko, Indonésie)

Hranice Asie s Evropou

- S Evropou spíše pomyslná hranice (kulturní, historické odlišnosti);
- pohoří Ural patří ještě Evropě;
- Kaspické moře Asijské;
- Spory se vedou ohledně pohoří Kavkaz, zdali je Evropské či Asijské.

Hranice Asie s Afrikou

- Suezský průplav (Egypt, Afrika).

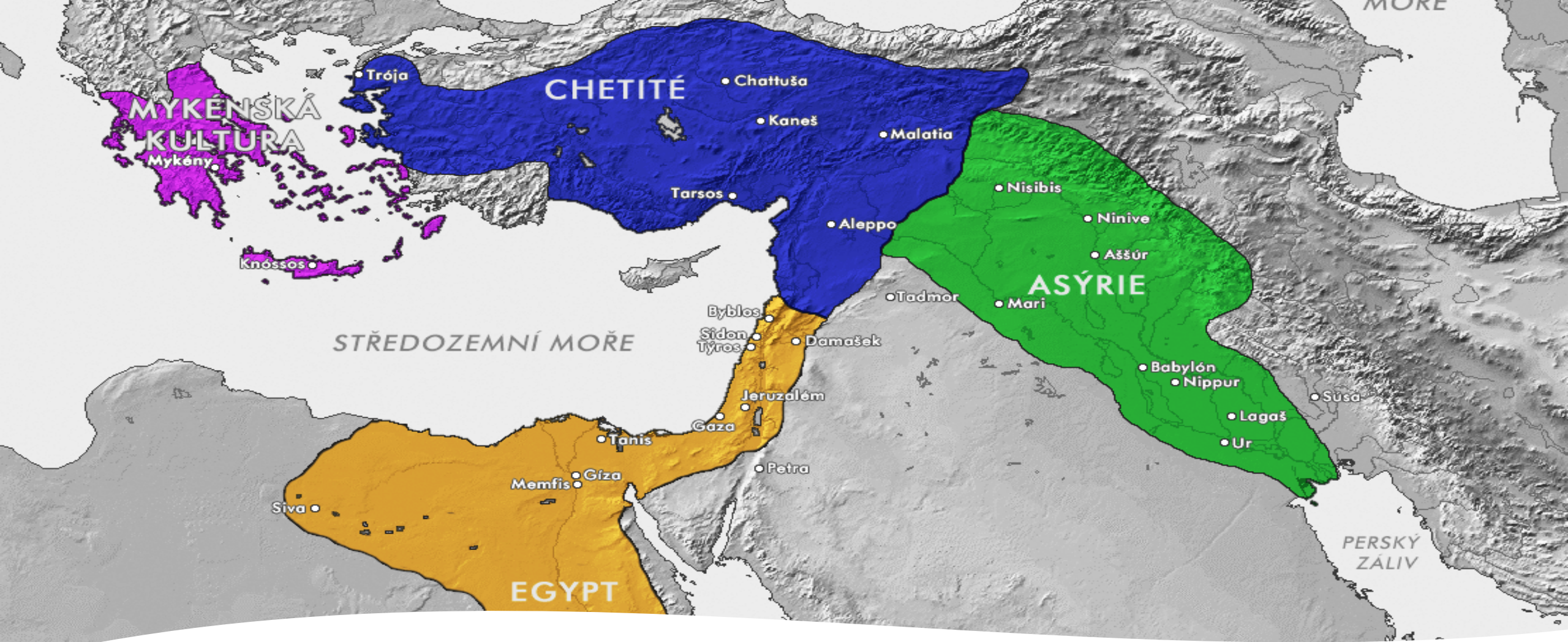
Asie s Amerikou

- Beringova úžina, průliv.

Asie s Oceánií (Austrálie)

- Wallaceova linie.

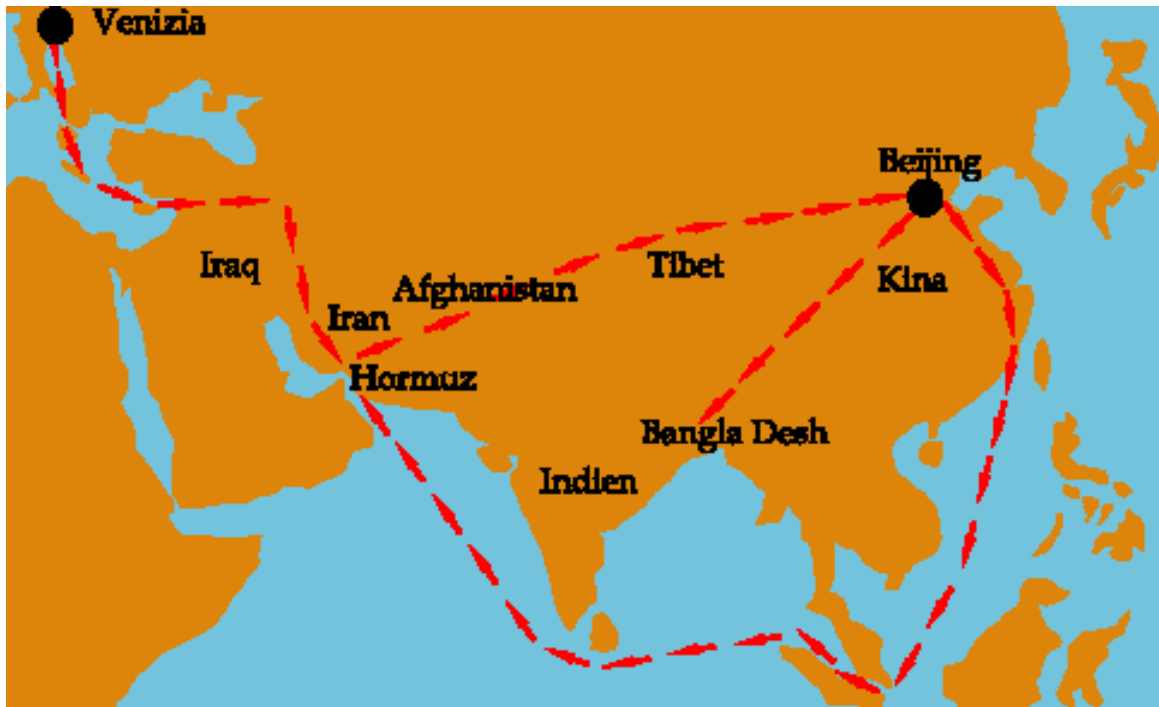

Historický vývoj

- Nejstarší zemědělská společenství vznikla v **Mezopotámii**, kolem řek Eufrat a Tigris, 3 500 př. n. l., **Asyrská** a **Chetitská říše** (dnešní Sýrie, Irák, Írán);
- v Číně říše Šang, 2700 př. n. l.;
- V Indii, v okolí řek Indus a Ganga Arjové (Indoganžská nížina);

Objev Asie pro Evropany

Cestovatel Marco Polo (13. století)

[Maco Polo cestovatel – video National Geographics](#)

Obeplutí Afriky Vasco da Gama (1497- 1499)

[Věk objevů – hlubiny času \(video\)](#)

Hedvábná stezka

- Starověká trasa vedoucí z východní Asie, přes střední Asii do Středomoří;
- Celková délka po souši a po moři asi 8 000 km;
- Nejbližším obchodním partnerem Číny byla severní Mezopotámie (dnešní Irán). Hedvábná stezka neexistovala pouze jedna jediná. Jednalo se o mnoho cest skrz Asii;
- Největší přínos Hedvábné stezky byl ve vzájemném sdílení kultury, umění, náboženství, filozofie, technologií, jazyků, vědy, architektury apod.

Asie /světadí/ - charakteristické rysy

- **nejrozlehlejším světadílem** (cca 30 % souše světa), počtem obyvatel 60 % světa (přes 4 miliardy) také **nejlidnatějším**;
- **odlišnost kultury, rasy, historického vývoje**, náboženství, rasy (mongoloidní, europoidní a mix), náboženstvím nejednotná (Islám, Hinduismus, Buddhismus, Judaismus, Konfucianismus, Křesťanství);
- **vysoká nadmořská výška** /1000 m průměr/, Himaláje a nejvyšší hora světa;
- východ Asie sopky, zemětřesení, součást pacifického „**ohnivého kruhu**“;
- **kolébka kultur a náboženství** podél řek Eufrat, Tigris (Mezopotámie), Indus, Ganga (Starověká Indie), Jang-c-ťiang a Huang He (Čínské dynastie).

Pacifická litosférická deska „Ohnivý kruh“

- Pásmo okolo Tichého oceánu charakteristické častým výskytem projevů vulkanické činnosti a zemětřesení;
- Délka asi 40 000 km se 452 sopkami (až 90 % zemětřesení na planetě);
- Příčinou je tření jednotlivých lit.desek navzájem;
- má ve skutečnosti tvar podkovy otevřené směrem k jihu a obíhá z větší části po okrajích pacifické litosférické desky.

Významné pásemná pohoří
a vulkanické ostrovní řetězce
pacifického Kruhu ohně

- 1 Jihoamerické Andy
- 2 Středoamerické Andy
- 3 Kaskádové pohoří
- 4 Aljašský poloostrov
- 5 Aleuty
- 6 Kamčatka
- 7 Kurilské ostrovy
- 8 Japonské ostrovy
- 9 Ostrovy Rjúkjú
- 10 Filipínské ostrovy
- 11 Šalamounovy ostrovy a Fiji
- 12 Souostroví Samoa
- 13 Souostroví Tonga
- 14 Nový Zéland

Povrch Asie

- Velice rozmanitý reliéf;
- Na severu rozsáhlé sibiřské nížiny
- V oblasti obratníku Raka se táhnou pouštní nebo polopouštní oblasti – Karakum, Taklamakan, Gobi.
- Uprostřed světadílu obrovské horské masivy Himaláje, Pamír, Ťan-Šan;

Poušť Gobi

Mount Everest 8 848 m

Vysvětlivky

- Nížiny
- Hory
- Pouště

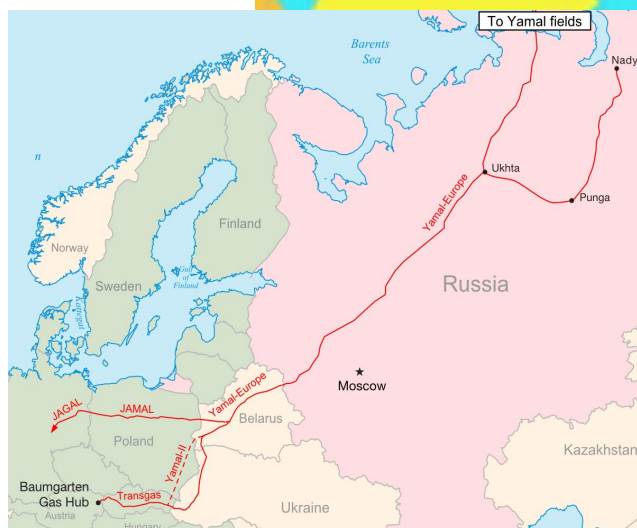
Řeky a jezera Asie

- Velká část povrchu **bezodtoké oblasti** .. Syrdarja, Amurdarja;
- **Sibiřské veletoky** Ob, Jenisej a Lena;
- Eufrat a Tigris, Indus a Ganga;
- Nejhlubší jezero na světě, **Bajkal**, obrovské množství živočichů, většina endemity;
- **Aralské a Kaspické moře** (ve skutečnosti jezera);
- **Aralské jezero** vysychá, jedná se o největší ekologickou katastrofu .. [viz video](#) ;
- Nejslanější jezero se nachází mezi Izraelem a Jordánskem tzv. **Mrtvé moře**.

Poloostrovy Asie

- **Malá Asie** (dnešní Turecko) také Anatolie, bývalá říše Chetitů (první dokázali zpracovávat železo);
- **Arabský poloostrov**, Blízký Východ (bohaté zásoby ropy);
- **Přední Indie**, poloostrov v jižní Asii, tvoří podstatnou část Indie. Typické monzunové počasí;
- **Jamal**, Rusko, Sibiř, obyvatelé Něnci, největší zásoby zemního plynu v Rusku (i do ČR).
- **Kamčatka**, s řadou vulkánů, stále činných (29). Krásná a nedotčená příroda ([viz video](#)).

Nejvýznamnější pohoří Asie

- Hory zaujímají hlavně střed světadílu – Himálaj, Pamír, Ťan-Šan, Altaj;
- Všech 14 osmitisícovek leží v Asii (z toho 11 v pohoří Himálaj – nejvyšší hora světa ME).
- Najdi na mapě další významná pohoří Asie: Kavkaz, Ural, Íránská vysočina, Středosibiřská vysočina.

Uralské hory (Rusko)

Altaj (Rusko)

Kavkaz (Gruzie)

Himaláje (Nepál, Čína)

Pouště Asie

- **Poušť** je neúrodná oblast, která trpí nedostatkem vody (max. 250 mm ročně). Pouště se vyskytují především v oblastech kolem obratníků;
- **Arabská poušť** (Arabský poloostrov), **Gobi** (Mongolsko, Čína), **Karakum** (Turkmenistán), **Kyzylkum** (Uzbekistán), **Taklamakan** (Čína).

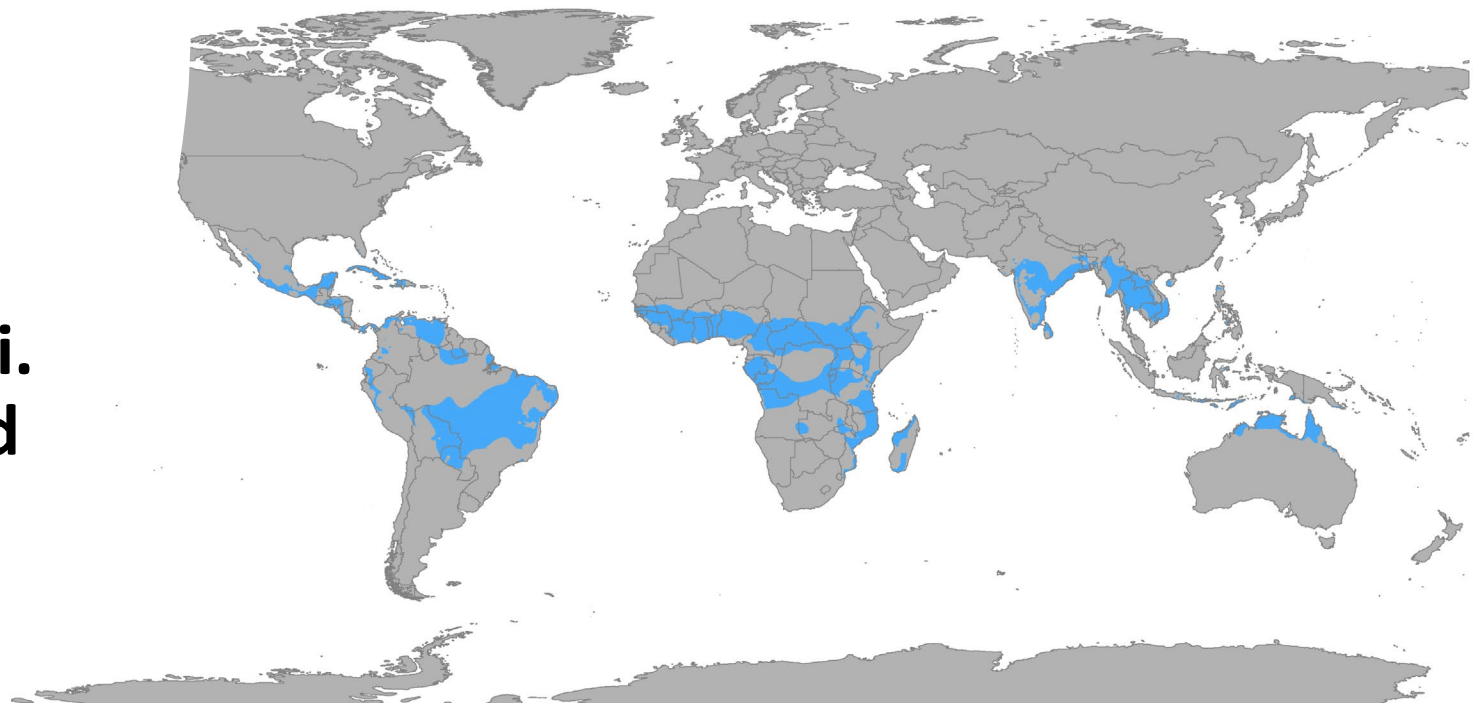
Arabská poušť

Gobi

Monzuny – sezónní větry/deště

- **Označení pro sezónní vítr měnící v létě a v zimě svůj směr;**
- V jednotlivých pololetích má jeho proudění úplně opačný směr;
- Monzuny se nejvíce vyskytují v **jihovýchodní a východní Asii**. Výrazně se projevují například v **Indii (důležité pro úrodu)**.

Tropická cyklóna, tajfun nebo hurikán

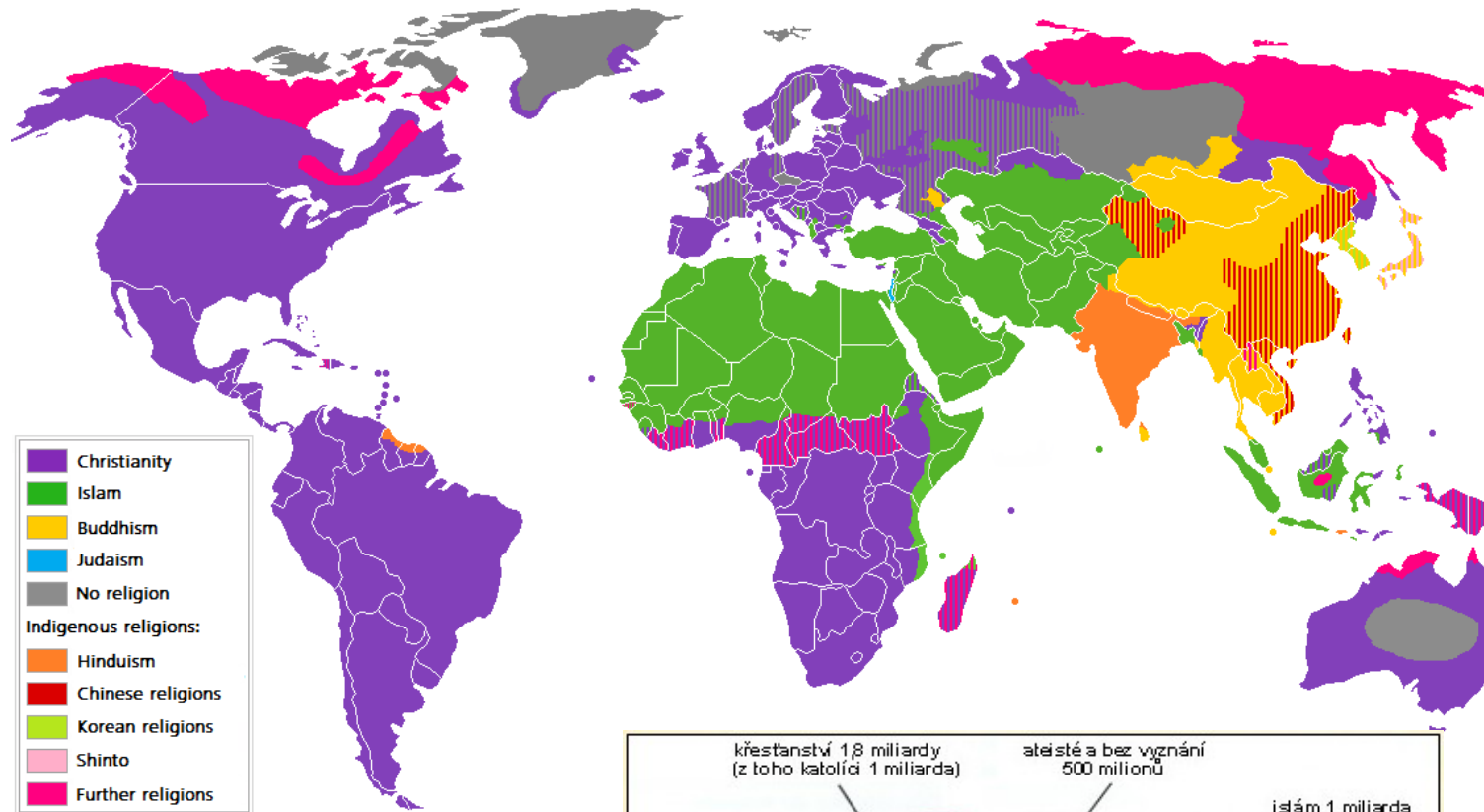
- Rozsáhlý (100 – 2000 km) rotující bouřkový systém s velmi nízkým tlakem.
- Tropické cyklóny vznikají v tropických oblastech nad oceány
- V různých oblastech světa se tropická cyklóna označuje místními názvy:
Hurikán v Atlantském oceánu /USA/;
Cyklón v Indii a v Austrálii;
Tajfun v jihovýchodní Asii,
Willy-Willy Nový Zéland

Obyvatelstvo Asie

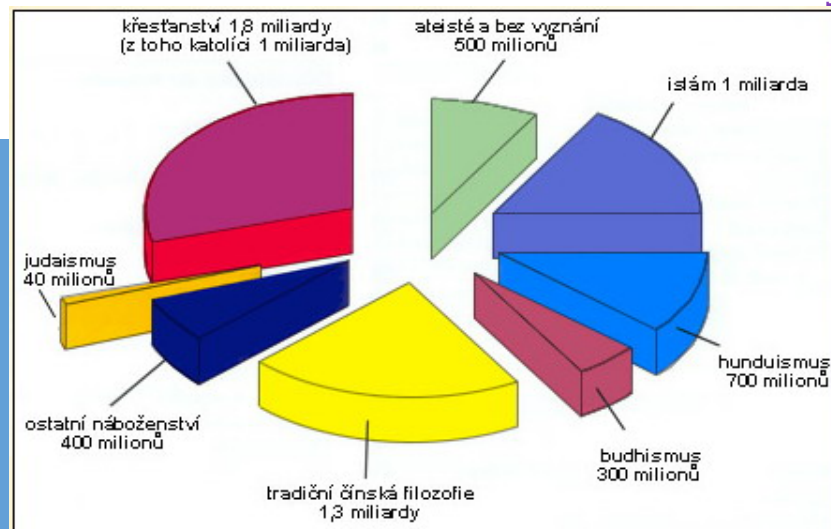
- Převažující rasa je **mongoloidní (žlutá)**, Číňané, Japonci, Korejci, Mongolové;
- **Europoidní (bílá)** rasa jsou Indové, Arabové, Rusové;
- **Smíšená rasa** zejména Jihovýchodní Asie (Filipíny);
- Vysoká zalidněnost především Čína (1,4 mld), Indie (1,1 mld), Japonsko;
- Koncentrace obyvatel do velkých měst, demografická krize v podobě růstu počtu obyvatel hlavně v rozvojových zemích.

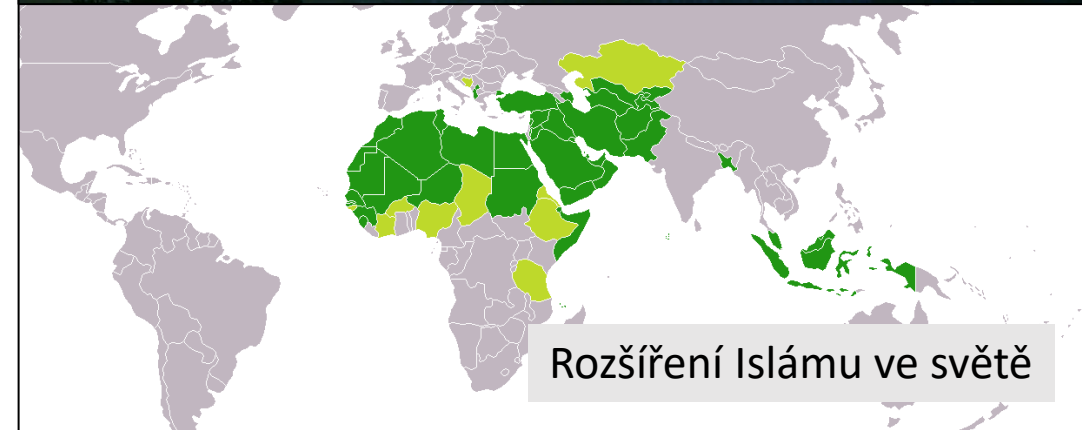
- V Asii vznikla většina světových náboženství;
- Islám, Hinduismus, Judaismus, Buddhismus, Křesťanství, Konfucianismus, Šintoismus;
- **Nejrozšířenějším náboženstvím v Asii je islám a hinduismus**
- Hinduismus je hlavně v Indii;
- Islám je převážně na Blízkém východě;
- Buddhismus hraje významnou roli v jihovýchodní Asii;
- Judaismus je koncentrován v Izraeli;
- Křesťanství je rozšířeno převážně v Rusko, Gruzii a Arménii.

Náboženství Asie

Islám – náboženství Blízkého Východu

- **Monoteistické (jednobožství)** založeno na učení arabského obchodníka **Mohameda** okolo 7.století n.l.;
- **Druhé nejpočetnější** (po křesťanství) náboženství světa;
- Bůh **Alláh**, hlavní knihou **Korán**, kde jsou obsaženy všechny aspekty života muslima;
- Islám je rozšířen hlavně v **Severní Africe, Blízkém a Středním Východě**, v tzv. Arabských zemích;
- V Evropě najdeme na **Balkáně** (Bosna a Hercegovina, Kosovo) a v **Rusku**.

Charakteristické rysy Hinduismu

- po křesťanství a islámu třetí nejrozšířenější náboženství na světě;
- Je to označení pro tradiční **indický filosofický koncept**, součást životního stylu;
- Zajímavostí je **dělení společnosti do kast** (tříd), kráva je posvátná, a víra v reinkarnaci (převtělování duše po smrti).

Charakteristické rysy Judaismu

- **Nejstarší monoteistické náboženství** (jeden bůh), základ křesťanství a islámu;
- **Hebrejská Bible (Tenach)**, Základních 5 Mojžíšových knih, **Tóra**;
- **Židovský duchovní – rabín**, dům modlitby – **synagoga**;
- Ortodoxní tradiční náboženství, jeden z důvodů pronásledování Židů v minulosti (**antisemitismus, rasismus, holokaust**).

holokaust

synagoga

Ortodoxní židé

Křesťanství

nejrozšířenější náboženství na světě, převažuje hlavně v Evropě, Americe a Austrálii. **V Asii najdeme hlavně Pravoslavné v Rusku.**

Dále regionálně dělíme

- ŘÍMSKO-KATOLICKÉ
- PROTESTANTSKÉ
- PRAVOSLAVNÉ

KŘESŤANSTVÍ a jeho hlavní rysy

Víra v Boha, víra ve spasitele Ježíše Krista – Syn Boží, svatá Trojice, Bible – Starý a Nový zákon, víra v posmrtný život, kříž hlavní symbol.

Samostatná práce - Podnebí Asie

Pomocí atlasu, internetu zjistí:

- nejsušší a nejdeštivější místo Asie
- nejteplejší a nejchladnější místo Asie

Zjistí a zamysli se:

- Ve které části je největší a nejmenší množství srážek a proč?
- Jaké jsou důvody rozdílů teplot v Asii?

Samostatná práce – vegetace Asie

Ve kterém vegetačním páse žijí uvedená zvířata a rostou stromy:

sob,

slon indický,

panda velká,

lední medvěd,

kůň Převalský,

orangutan,

tygr sibiřský,

cedr libanonský,

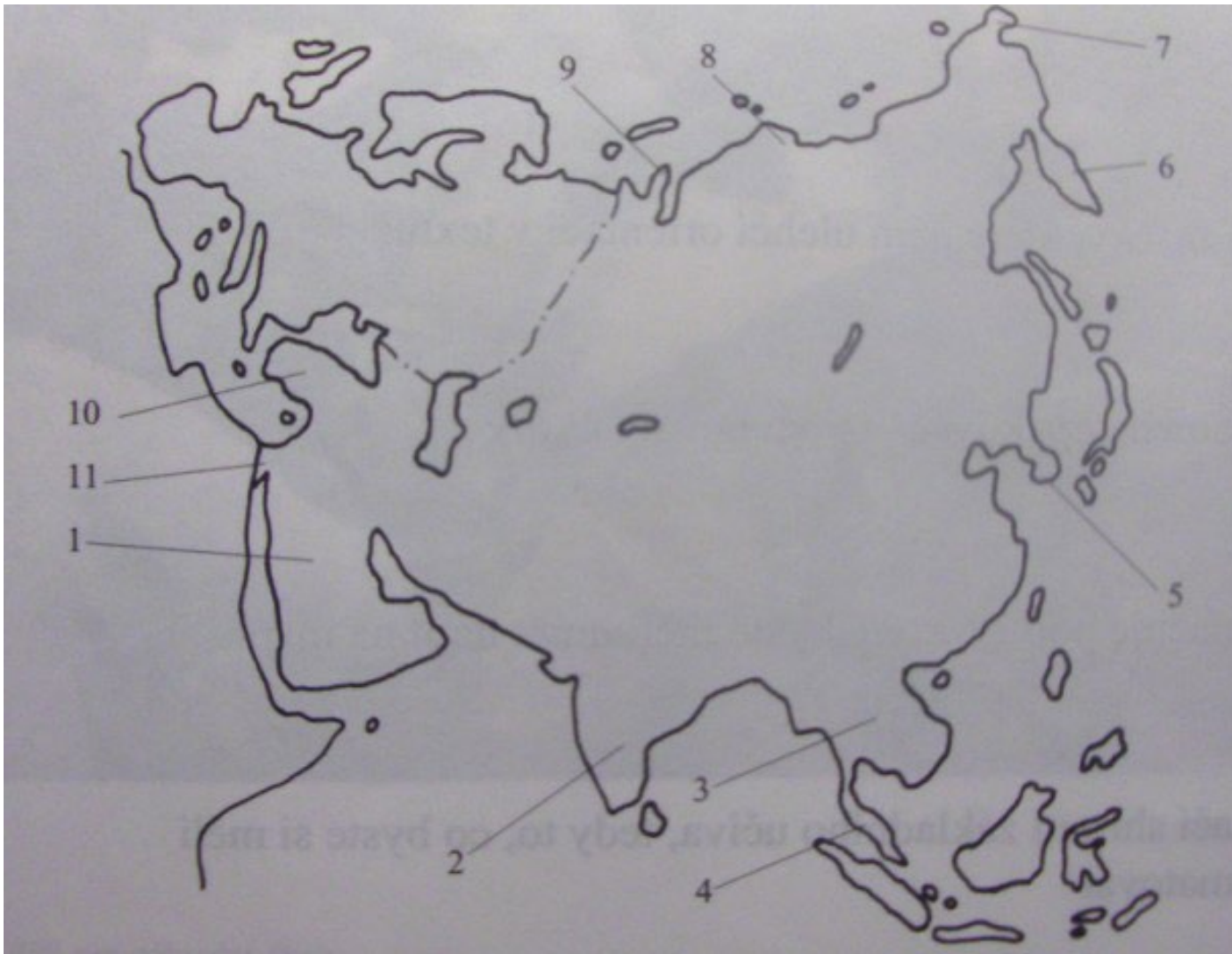
orchideje,

lišejník,

olivovník,

bambus.

Samostatná práce - Pojmenuj poloostrovy:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11